



Komunikasi Pembangunan Komuniti, Kebersihan dan Penyelenggaraan di kalangan Pertubuhan Berdaftar Di Bawah JPPM

Norhayati Rafida, Abdul Rahim*, Khairunneezam, Mohd Noor**1, Mohamad Isa, Amat**1, Norazam Mohd. Noor**2, Nur Izzati Nadia, Mohd Dzolkifli**1

*(Penulis Utama) Program Komunikasi, Universiti Sains Islam Malaysia, Bandar Baru Nilai 71800, Nilai, Negeri Sembilan, Malaysia

E-mail: norhayati@usim.edu.my

**1Fakulti Kepimpinan dan Pengurusan, Universiti Sains Islam Malaysia, Bandar Baru Nilai 71800, Nilai, Negeri Sembilan, Malaysia

E-mail: neezam@usim.edu.my

isaamat@usim.edu.my

izzatinadia@yahoo.com

**2 Timbalan Ketua Eksekutif (Awam), Institut Keselamatan Awam Malaysia (IPSOM), Kementerian Dalam Negeri

E-mail: norazam.mohdnoor@moha.gov.my

Article Info

Article history:

Received: 1st June 2021

Accepted: 15th August 2021

Published: 31st December 2021

DOI:

<https://doi.org/10.33102/jicom.vol1no2.21>

ABSTRACT

The Community Grant (G-KOM) initiative was started in 2013 and continued in 2014 until 2019. As the agency that regulates the registration of organizations in Malaysia, JPPM takes a serious responsibility to ensure security and peace in the country and the well-being of the people is preserved. Is the program effectively perceived by the community? Is there a relationship between neighbourhood/community activity fund management and hygiene and maintenance programs? Among the objectives of the study are, 1) to identify the level of effectiveness for neighbourhood/community activities, and 2) to identify the effectiveness level for hygiene and maintenance programs. This study uses a quantitative approach using a questionnaire form that has been constructed using the google form link. The selection of online data collection techniques was made after considering the Conditional Movement Control Order following the outbreak of COVID-19 in Malaysia. The study receives feedback from 1188 respondents among associations registered under JPPM. The findings reveal significant remarks on both variables which are positive by the majority. The mean score for items makes it clear the relevancies for the program. This study suggests a deeper analysis of multiple regression to identify the items that have more weights in measuring both variables.

Kata Kunci: Compliances • G-KOM • Security • Neighbourhood • Hygiene • Maintenance

ABSTRAK

Inisiatif Geran Komuniti (G-KOM) telah dimulakan pada 2013 dan diteruskan pada 2014 hingga 2019. Sebagai agensi yang mengawal selia pendaftaran pertubuhan di Malaysia, JPPM memikul tanggungjawab yang serius untuk memastikan keselamatan dan keamanan negara serta kesejahteraan hidup. daripada rakyat terpelihara. Adakah program ini berkesan ditanggapi oleh masyarakat? Adakah terdapat hubungan antara pengurusan dana kejuranan/aktiviti komuniti dengan program kebersihan dan penyelenggaraan? Antara objektif kajian ialah, 1) mengenal pasti tahap keberkesanan aktiviti kejuranan/komuniti, dan 2) mengenal pasti tahap keberkesanan program kebersihan dan penyelenggaraan. Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif menggunakan borang soal selidik yang telah dibina menggunakan pautan borang Google. Pemilihan teknik pengumpulan data dalam talian dibuat selepas mengambil kira Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat berikutan penularan wabak COVID-19 di Malaysia. Kajian ini mendapat maklum balas daripada 1188 responden dalam kalangan persatuan yang berdaftar di bawah JPPM. Dapatan ini mendedahkan kenyataan yang signifikan ke atas kedua-dua pembolehubah yang positif oleh majoriti. Skor purata untuk item menjelaskan perkaitan untuk program tersebut. Kajian ini mencadangkan analisis regresi berganda yang lebih mendalam untuk mengenal pasti item yang mempunyai lebih wight dalam mengukur kedua-dua pembolehubah.

Kata Kunci: Pematuhan • G-KOM • Keselamatan • Kejuranan/Komuniti • Kebersihan • Penyelenggaraan

PENGENALAN

Pembangunan komuniti ditakrifkan sebagai perubahan yang bermanfaat untuk semua ahli komuniti (Kelly & Caputov, 2006). Perubahan ini dimulakan oleh ahli komuniti itu sendiri menerusi aktiviti setempat dan juga penyelenggaraan dari masa ke semasa (Ajayi & Otuya, 2006). Malah, menurut pandangan Turner (2011), pembangunan komuniti tertumpu kepada pemerksaan individu dan komuniti yang boleh mencegah ketidakadilan sosial. Pandangan ulama secara langsung membuktikan bahawa pemerksaan merupakan satu konsep yang hampir tidak dapat dipisahkan daripada disiplin pembangunan masyarakat. Namun begitu, pemerksaan boleh dianggap sebagai matlamat dan proses yang terhasil daripada perubahan dalam masyarakat. Selain itu, Banks dan Shenton (2001) mendefinisikan pembangunan komuniti sebagai penglibatan aktif orang ramai yang mempengaruhi kehidupan mereka. Idea utama definisi ini ialah penyertaan komuniti.

Penyertaan dalam pembangunan komuniti juga disebut oleh Brennan dan Barnett (2009). Bagi mereka, pembangunan komuniti merujuk kepada manifestasi pelbagai keupayaan tempatan untuk menggembeng dan mengurus sumber bagi memenuhi keperluan tempatan yang pelbagai. Ini bermakna, walaupun sumber wujud dalam komuniti, ia hanya boleh digunakan apabila ahli komuniti cuba menggunakannya. Sementara itu, definisi oleh Brennan dan Barnett (2009) memfokuskan kepada proses pembangunan komuniti. Pembangunan komuniti boleh dilihat bertindak secara konsert seiring dengan penyertaan ahli komuniti menyelesaikan masalah setempat, meningkatkan kualiti hidup dan membentuk masa depan kebajikan mereka (Theodori, 2008).

Menurut Brennan dan Barnett (2009), pembangunan komuniti harus menekankan potensi komuniti sedia ada. Keupayaan dan sumber yang dimiliki perlu dimanfaatkan untuk membangunkan masyarakat. Potensi komuniti ditonjolkan dalam definisi pembangunan komuniti seperti yang dinyatakan oleh Fey, Bregendahl dan Flora (2006). Menurut mereka, usaha memberi penekanan kepada proses pembangunan komuniti melibatkan dalam membuat keputusan masyarakat setempat dan ia mendorong masyarakat untuk menjadi lebih berdikari dengan menyesuaikan sumber tempatan. Ini konsisten dengan pandangan Fey et al. (2006) yang mana merumuskan pembangunan komuniti terdiri daripada penyertaan, potensi komuniti dan konsep pemeraksanaan.

Menurut garis panduan yang dikeluarkan oleh Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (JPPM), istilah persatuan penduduk adalah merujuk kepada persatuan penduduk yang berdaftar dengan JPPM. Selain dari itu, persatuan penduduk haruslah berdaftar dalam Kategori Sosial (Sub-Kategori Penduduk) serta berstatus aktif. Geran Komuniti (G-KOM) bagi tahun 2019 ini diberikan kepada persatuan penduduk yang aktif serta belum pernah memohon bagi G-KOM tahun 2018. Bagi persatuan penduduk yang tidak aktif dan tidak mematuhi peruntukan perlembagaan pertubuhan dan Akta Pertubuhan 1966 adalah berisiko tinggi untuk tidak dipertimbangkan sebagai penerima G-KOM. Selain daripada mengemukakan dokumen-dokumen yang berkaitan bagi permohonan G-KOM, persatuan penduduk yang memohon juga haruslah mempunyai reputasi yang baik serta tidak disenaraihitamkan daripada menerima G-KOM.

Pemberian Geran Komuniti (G-KOM) telah bermula pada tahun 2013 sehingga tahun 2015 dan disambung semula pada tahun 2017, 2018 dan 2019. Dengan bantuan geran ini, masyarakat dapat menikmati persekitaran kejiranan yang selamat serta selesa hasil

daripada pemerksaan pertubuhan yang dilantik di bawah JPPM. Tidak dapat dinafikan bahawa geran ini dapat memberikan impak yang positif kepada kerajaan dan masyarakat dalam bersama-sama meningkatkan taraf keselamatan dalam kejiranan khususnya serta dalam negara amnya.

Sehubungan dengan itu, pada tahun 2017, Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (JPPM) telah menjalinkan hubungan kerjasama dengan Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) untuk melibatkan Joint Management Body (JMB)/ Management Corporation (MC) melalui pendekatan Strategi Lautan Biru Kebangsaan (NBOS) bagi bersama-sama di bawah inisiatif ini. Manakala pada tahun 2018, JPPM telah berkolaborasi dengan KPKT dan inisiatif ini dipanjangkan kepada pertubuhan Kumpulan Rukun Tetangga (KRT) dan Skim Rondaan Sukarela (SRS) di bawah Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN).

Pada 2 November 2018, menerusi ucapan bajet 2019 YB Menteri Kewangan telah memperuntukkan sebanyak RM20 juta selaras dengan Para 189, Perkara Keenam iaitu pemberian dana ini diperluaskan kepada pertubuhan yang berdaftar di bawah JPPM bertujuan untuk melaksanakan aktiviti komuniti, keselamatan, kebersihan dan program kejiranan bagi memastikan keselamatan dan keamanan dalam negara terjamin dan kesejahteraan rakyat terpelihara. JPPM telah menerajui secara keseluruhan dalam pemberian geran ini dan pemberian G-KOM 2019 hanya kepada pertubuhan berkategori Sosial Penduduk, Kebajikan dan Keselamatan yang berdaftar di bawah JPPM.

PENYATAAN MASALAH

Walau bagaimanapun, sehingga kini tiada kajian keberkesanan telah dijalankan bagi membuat penilaian semula keperluan pemberian dana G-KOM untuk membangunkan prasarana masyarakat setempat dari aspek aktiviti, perolehan peralatan, kumpulan sasar dan kesesuaian agihan dana. Justeru, Institut Keselamatan Awam Malaysia (IPSOM), Kementerian Dalam Negeri (KDN) dengan kerjasama pihak Universiti Sains Islam Malaysia (USIM) telah dipertanggungjawabkan untuk melaksanakan Kajian Keberkesanan Pemberian Geran Komuniti 2019 (G-KOM 2019) ke atas pertubuhan yang menerima dana dari seluruh negara. Hasil dapatan diharapkan dapat memberi input dan nilai tambah kepada penganjuran program G-KOM pada masa akan datang.

SOROTAN LITERATUR

Kajian ini memberi fokus kepada dua pemboleh ubah iaitu kejiranan/komuniti dan juga kebersihan dan penyelenggaraan. GKOM mengenal pasti kedua-dua aspek ini sebagai keutamaan penggunaan dana secara keseluruhan. Selain dari pembelian barang, GKOM memiliki harapan yang tinggi agar dana ini dapat digunakan dalam menjalankan program ke arah kejiranan/komuniti dan juga kebersihan dan penyelenggaraan.

Aktiviti Kejiranan/Komuniti di Malaysia

Aktiviti Kebersihan dan Penyelenggaraan di Malaysia

KAEDAH KAJIAN

Kaedah penyelidikan yang digunakan bagi penyelidikan ini adalah bersifat kuantitatif. Menurut (Ghazali & Sufean, 2016), istilah kuantitatif terbit daripada perkataan 'quantity' atau 'quantify' yang mana merujuk kepada suatu yang memungkinkan untuk di bilang, dikira, diukur dan diletakkan nilainya dengan nombor. Kaedah penyelidikan kuantitatif merujuk kepada suatu proses kajian yang akhirnya akan menghasilkan suatu laporan ilmiah bagi tujuan penyelesaian masalah mengikut bidang-bidang ilmu yang tertentu. Tambahan pula, penyelidikan kuantitatif boleh diklasifikasikan sebagai suatu bentuk kajian yang menggunakan kaedah statistik dan numerikal sebagai dapatan utama.

Kaedah penyelidikan kuantitatif melibatkan pembangunan instrumen seperti soal selidik dan pemboleh ubah-pemboleh ubah yang boleh diukur melalui penjelasan statistik. Antara fungsi utama penyelidikan kuantitatif adalah membuat analisis deskriptif, inferensi serta membuat ramalan secara statistik. Antara objektif penyelidikan kuantitatif ini adalah bertujuan melihat hubungan di antara pemboleh ubah-pemboleh ubah yang dikaji serta membuat teori awal berkaitan hubungan tersebut.

Pensampelan rawak telah digunakan berdasarkan senarai pertubuhan yang menerima dana G-KOM pada tahun 2019 iaitu sebanyak 2,047 pertubuhan dari seluruh negara. Seramai 1,294 responden daripada keseluruhan populasi telah menjawab soal selidik tersebut. Data yang diterima telah dikemas kini dengan mengambil kira outlier yang perlu diasingkan bagi mendapatkan keputusan yang tepat. Oleh itu, kajian ini melibatkan 1,188 orang responden sahaja untuk dianalisis sebagai dapatan kajian.

Kaedah Google Form telah diguna pakai di dalam kajian ini menerusi edaran oleh pihak JPPM kepada responden. Penggunaan kaedah ini adalah paling sesuai susulan penularan pandemik COVID-19 di seluruh negara yang membataskan pergerakan para penyelidik. Dalam laporan ini, penggunaan istilah responden adalah merujuk kepada individu yang menjawab borang soal selidik. Manakala, istilah pertubuhan pula merujuk kepada persatuan penduduk yang berdaftar di bawah JPPM. Lokasi kajian adalah melibatkan 13 buah negeri dan 3 buah wilayah persekutuan di seluruh negara.

Soal selidik ini mengandungi tiga (3) bahagian utama iaitu Bahagian A (Demografi), Bahagian B (Aktiviti Kejiranan/Komuniti), dan Bahagian C (Kebersihan dan Penyelenggaraan), (rujuk Jadual 1).

Jadual 1: Bilangan Soalan Mengikut Bahagian

Bil	Bahagian	Bilangan Soalan
1	Bahagian A	11
2	Bahagian B	7
3	Bahagian C	7

Bagi memastikan nilai kebolehpercayaan (reliability) instrumen atau soal selidik yang diedarkan, kajian ini merujuk kepada nilai Alpha Cronbach (α) bagi item yang menggunakan skala Likert (1 hingga 5). Analisis yang dijalankan memberi nilai keputusan skor kebolehpercayaan bagi item yang mengukur Bahagian B dan C (sila rujuk Jadual 2).

Jadual 2: Skor Kebolehpercayaan Instrumen Mengikut Bahagian

Bahagian	α	Sebelum	Selepas
B	0.912	7 Item	7 Item
C	0.753	7 Item	7 Item

Pengumpulan data bermula dari 23 Oktober 2020 hingga 10 November 2020 dan data dianalisis sebaik sahaja kajian telah mencapai jumlah responden yang dikehendaki. Tempoh yang diberikan oleh pihak JPPM adalah bersesuaian dengan mengambil kira komitmen para responden yang terdiri daripada Pengerusi, Timbalan Pengerusi, Setiausaha, Bendahari dan Ahli Jawatankuasa bagi setiap persatuan. Hanya seorang wakil sahaja dibenarkan untuk menjawab soal selidik tersebut.

Proses pengumpulan data telah menerima maklum balas sebanyak 1,294 pertubuhan. Kajian ini menggunakan perisian statistik *Statistical Package for Social Science* (SPSS) dalam proses penganalisan data. Analisis deskriptif digunakan bagi mendapatkan

skor kekerapan, purata dan tahap keberkesanan bagi kesemua pembolehubah yang terlibat.

DAPATAN KAJIAN

Dapatan kajian adalah berdasarkan setiap data yang telah diterima dan dikumpulkan daripada semua responden. Dapatan kajian disusun berdasarkan tiga objektif utama iaitu manfaat dana kepada komuniti dari segi aktiviti kejranaan/komuniti, program kebersihan dan penyelenggaraan dan mengemukakan cadangan penambahbaikan. Walau bagaimanapun, analisis deskriptif adalah merujuk kepada demografi responden seperti jantina, umur, negeri, pengalaman menyandang jawatan dalam persatuan, tempoh menetap di taman/desa/ kampung, bilangan rumah di dalam taman/desa/kampung, tempoh penempatan komuniti bagi taman/desa/kampung, pendaftaran pertubuhan dengan JPPM, dan kekerapan menerima dana G-KOM.

Demografi Responden

Populasi responden kajian ini melibatkan wakil-wakil pertubuhan yang telah berdaftar di bawah JPPM dari seluruh negara. Secara keseluruhannya seramai 1,888 responden telah menjawab soal selidik yang terdiri daripada 923 (sila rujuk Jadual 3) responden lelaki (77.7%) dan selebihnya ialah 265 orang (22.3%) responden perempuan.

Jadual 3: Latar Belakang Demografi Mengikut Jantina

Item	Kekerapan (n)	Peratus
Lelaki	923	77.7
Perempuan	265	22.3

Kajian ini juga membuat analisis taburan umur responden mengikut jantina (rujuk Jadual 4). Secara keseluruhan, lelaki merupakan kelompok majoriti berbanding dengan wanita bagi semua kategori umur kecuali bagi responden berumur 80 tahun ke atas iaitu seorang wanita. Namun, kelompok responden yang tertinggi iaitu 250 orang merupakan kategori mereka yang berumur antara 48 tahun hingga 50 tahun bersamaan dengan 21 peratus. Daripada jumlah ini, 189 orang daripada jumlah keseluruhan adalah lelaki dan hanya 61 orang sahaja dalam kalangan wanita. Ini diikuti pula kelompok responden yang berumur antara 36 tahun hingga 41 tahun ialah

seramai 222 orang di mana 170 orang adalah lelaki dan 52 orang adalah wanita. Kategori ini mewakili sebanyak 18.7% daripada bilangan keseluruhan kajian. Kategori tertinggi seterusnya ialah yang berumur di antara 42 tahun hingga 47 tahun iaitu seramai 209 orang (17.6%). Daripada jumlah ini, 177 orang adalah lelaki dan wanita seramai 32 orang.

Mengambil kira taburan umur responden (rujuk Jadual 4), kajian ini mendapati bilangan responden yang paling tinggi adalah kelompok umur 48 tahun hingga 54 tahun iaitu seramai 250 orang (21%), diikuti dengan kelompok umur 36 tahun hingga 41 tahun seramai 222 orang (18.7%), dan kelompok umur 42 tahun hingga 47 tahun seramai 209 orang (17.6%). Dapatan ini menunjukkan kelompok umur responden iaitu 36 tahun hingga 54 tahun yang menepati julat umur produktif dan mempunyai nilai tanggung jawab yang tinggi dalam memikul tugas dalam pertubuhan (Priyono, 1995).

Jadual 4: Latar Belakang Demografi Mengikut Umur

Bil	Item	Lelaki	Perempuan	Kekerapan (n)	Peratusan
1	25 tahun-30 tahun	32	20	52	4.4
2	31 tahun-35 tahun	82	27	109	9.2
3	36 tahun-41 tahun	170	52	222	18.7
4	42 tahun-47 tahun	177	32	209	17.6
5	48 tahun-54 tahun	189	61	250	21.0
6	55 tahun-60 tahun	135	40	175	14.7
7	61 tahun-66 tahun	105	26	131	11.0
8	67 tahun-74 tahun	31	6	37	3.1
9	75 tahun-80 tahun	2	-	2	0.2
10	Lebih daripada 80 tahun	-	1	1	0.1

Merujuk kepada taburan jantina pula, penglibatan aktif dalam pengurusan aktiviti pertubuhan banyak dimonopoli oleh kelompok lelaki dewasa dari umur 31 tahun hingga 66 tahun. Walau bagaimanapun, ada beberapa responden yang lebih muda berusia 25 tahun hingga 30 tahun iaitu seramai 52 orang (4.4%) terdiri dari 32 orang lelaki dan 20 orang wanita. Selain itu, 109 (9.2%) responden yang berumur dari

31 tahun hingga 35 tahun juga menunjukkan angka bilangan lelaki yang lebih ramai iaitu 82 orang dan 27 orang wanita sahaja.

Walau bagaimanapun, kelompok umur dari 55 tahun hingga 60 tahun adalah lebih rendah iaitu seramai 175 orang (14.7%) di mana hanya empat orang sahaja wanita dan selebihnya adalah golongan lelaki. Bilangan responden lebih menurun pada kategori umur yang lebih tinggi di mana 11% daripada jumlah keseluruhan adalah pada kategori umur di antara 61 tahun hingga 66 tahun iaitu seramai 131 orang. Daripada jumlah ini, 105 orang adalah lelaki dan 26 orang wanita. 3.1% daripada jumlah keseluruhan responden menunjukkan bilangan responden seramai 37 orang di mana enam orang sahaja dari golongan wanita. Dua orang lelaki dari kelompok umur yang lebih senior iaitu di antara 75 tahun hingga 80 tahun. Hanya seorang responden wanita berada dalam kelompok umur lebih dari 80 tahun.

Berdasarkan tinjauan yang dijalankan, penglibatan seramai 1,188 pertubuhan dari 13 negeri dan tiga (3) wilayah persekutuan (Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya) telah menjawab soal selidik yang telah diedarkan (rujuk Jadual 5). Berdasarkan kepada analisis deskriptif, Jadual 5 menunjukkan Negeri Selangor mempunyai paling ramai responden seramai 392 (33%) orang daripada jumlah keseluruhan responden iaitu seramai 1,188 orang. Ini diikuti dengan responden dari Melaka iaitu seramai 131 orang dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (WPKL) seramai 118 (9.9%) orang. Manakala Perlis 3 orang, Wilayah Persekutuan Putrajaya (WPP) adalah 8 orang dan Wilayah Persekutuan Labuan (WPL) hanya 1 orang yang mana mencatatkan jumlah responden terendah.

Jadual 5: Latar Belakang Demografi Mengikut Negeri

Bil	Item	Kekerapan (n)	Peratusan
1	Selangor	392	33
2	Melaka	131	11
3	Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	118	9.9
4	Perak	110	9.3
5	Pahang	76	6.4
6	Johor	76	6.4
7	Terengganu	60	5.1
8	Kelantan	56	4.7
		Bersambung.....	
9	Pulau Pinang	45	3.8
10	Negeri Sembilan	37	3
11	Sabah	36	3
12	Kedah	24	2
13	Sarawak	15	1.3
14	Wilayah Persekutuan Putrajaya	8	0.7
15	Perlis	3	0.3
16	Wilayah Persekutuan Labuan	1	0.1

Aspek kategori pekerjaan dibahagikan kepada tiga (3) kategori utama: i) pengurusan; ii) sokongan; dan iii) lain-lain (rujuk Jadual 6). Kelompok pengurusan merujuk kepada responden yang terlibat dalam pengurusan atau profesional di tempat kerja masing-masing dengan jumlah responden terendah seramai 129 orang. Kelompok kategori lain-lain pula mendominasi kelompok responden paling ramai iaitu 596 orang (50%). Kelompok ini adalah terdiri daripada mereka yang bekerja sendiri, pesara dan tidak bekerja. Ini diikuti oleh kelompok sokongan berjumlah 463 orang (39%) yang terdiri dari mereka yang menjawat jawatan kerani, pembantu tadbir, penyelia dan juga pembantu operasi.

Jadual 6: Latar Belakang Demografi Mengikut Jawatan Hakiki

Item	Kekerapan (n)	Peratusan
Pengurusan/Professional	129	11
Sokongan	463	39
Lain-lain*	596	50

*Nota: Lain-Lain merujuk kepada jawapan yang umum seperti pemasaran, pendidikan, pentadbiran dan operasi.

Jadual 7 menjelaskan taburan responden mengikut jawatan mereka di dalam pertubuhan itu sendiri. Berdasarkan kepada maklum balas daripada 1,188 responden, 72.5 peratus daripada mereka adalah berjawatan Bendahari (861). Ini diikuti pula dengan kelompok Ahli Jawatankuasa Pertubuhan iaitu seramai 255 orang (21.5%). Manakala kelompok responden terendah adalah berjawatan Pengerusi/Timbangan Pengerusi (3.2%) dan Setiausaha (2.9%). Dapatan ini merupakan refleksi kepada tugas Bendahari yang bertanggungjawab dalam menguruskan perbelanjaan dana.

Jadual 7: Latar Belakang Demografi Mengikut Jawatan Di Dalam Pertubuhan

Item	Kekerapan (n)	Peratusan
Pengerusi/Timbangan Pengerusi	38	3.2
Bendahari	861	72.5
Setiausaha	34	2.9
Ahli Jawatankuasa	255	21.5

Jika diperhatikan taburan data G-KOM ini, daripada 1,188 responden yang memberikan maklum balas, 594 orang atau 50 peratus daripada jumlah keseluruhan responden dengan pengalaman menyandang jawatan kurang daripada dua (2) tahun. Ini diikuti pula kelompok responden yang berpengalaman dari tiga (3) hingga lima (5) tahun dengan jumlah kekerapan 370 orang (31.1%) dan kelompok responden dengan pengalaman jawatan dari sembilan (9) tahun hingga 11 tahun dengan jumlah kekerapan 59 (5%). Merujuk kepada JPPM, taburan ini adalah selari dengan Prinsip Pertama di bawah Kod Tadbir Urus Baik Pertubuhan (COGG) untuk pemegang bagi jawatan yang disandang. Prinsip ini mengesyorkan tempoh yang sesuai dalam memegang jawatan dalam pertubuhan adalah selama enam tahun dan pelantikan semula jawatankuasa dilaksanakan setiap penggal. Had maksimum tempoh memegang satu jawatan yang dibenarkan adalah 12 tahun.

Walaupun analisis data menunjukkan lebih daripada 85 peratus responden secara keseluruhannya mempunyai pengalaman di bawah 10 tahun memegang jawatan dalam pertubuhan, masih terdapat beberapa pertubuhan yang masih mempunyai lapisan kepimpinan pengurusan yang sama dan pengalaman yang lebih

lama iaitu antara 12 tahun hingga 30 tahun dalam pertubuhan. Ini menunjukkan ada beberapa pertubuhan yang masih mengekalkan beberapa individu penting di dalam kelestarian kepimpinan pertubuhan yang ada (rujuk Jadual 8)

Jadual 8: Latar Belakang Demografi Mengikut Pengalaman Menyandang Jawatan

Bil	Item	Kekerapan (n)	Peratusan
1	0 tahun-2 tahun	594	50.0
2	3 tahun-5 tahun	370	31.1
3	6 tahun-8 tahun	120	10.1
4	9 tahun-11 tahun	59	5.0
5	12 tahun-14 tahun	15	1.3
6	15 tahun-17 tahun	11	0.9
7	18 tahun-20 tahun	13	1.1
8	21 tahun-23 tahun	2	0.2
9	24 tahun-26 tahun	2	0.2
10	27 tahun-30 tahun	2	0.2

Analisis deskriptif untuk tempoh penempatan responden di taman/desa/kampung menunjukkan seramai 1,048 responden (88.2%) yang menetap di antara tempoh setahun hingga 34 tahun. Hanya 137 responden sahaja (11.5%) yang menyatakan mereka telah menetap di situ lebih daripada 35 tahun hingga 68 tahun (rujuk Jadual 9). Selain dari kawasan-kawasan yang baharu, 11.8% daripada mereka adalah dalam kelompok penempatan yang lebih lama berbanding dengan 88.2% iaitu seramai 1,048 responden.

Jadual 9: Latar Belakang Demografi Mengikut Tempoh Menetap di Taman/Desa/Kampung

Bil	Item	Kekerapan (n)	Peratusan
1	1 tahun-34 tahun	1048	88.2
2	35 tahun dan ke atas	140	11.8

Saiz kepadatan penduduk amat berbeza di antara satu kawasan pertubuhan kepada pertubuhan yang lain. Sudah tentunya kepadatan rumah-rumah di taman perumahan mempunyai kepadatan penduduk lebih tinggi daripada kampung tradisional. Manakala jumlah bilangan rumah di kawasan flat, pangsapuri, dan

apartment dijangkakan lebih tinggi jumlah bilangan rumah berdasarkan saiz keluasan pertubuhan tersebut. Analisis deskriptif menunjukkan majoriti responden pertubuhan merekodkan seramai 960 (80.8%) pertubuhan mempunyai bilangan rumah dari 13 hingga 566 buah rumah di dalam pertubuhan mereka. Ini diikuti responden pertubuhan yang mempunyai rumah dari 567 buah hingga 1,120 buah dengan kekerapan seramai 145 (12.2%) orang. Manakala baki seramai 83 responden pertubuhan melaporkan pertubuhan yang mempunyai bilangan rumah dari 1,121 hingga melebihi 5,000 buah rumah (rujuk Jadual 10).

Jadual 10: Latar Belakang Demografi Mengikut Bilangan Rumah di Taman/Desa/Kampung

Bil	Item	Kekerapan (n)	Peratusan
1	13-566	960	80.8
2	567-1120	145	12.2
3	1121-1674	31	2.6
4	1675-2228	18	1.5
5	2229-2782	7	0.6
6	2783-3336	7	0.6
7	3337-3890	3	0.3
8	3891-4444	4	0.3
9	4445-5000	6	0.5
10	5000 dan ke atas	7	0.6

Analisis deskriptif kajian geran G-KOM ini menunjukkan terdapat tempoh penempatan komuniti (taman perumahan/desa baru) bagi pertubuhan yang masih baru iaitu setahun sehingga 30 tahun sebanyak 74% dengan kekerapan seramai 882 responden dan diikuti dengan peratusan yang lebih rendah iaitu 17% seramai 196 responden bagi tempoh penempatan yang lebih lama iaitu di antara 31 tahun hingga 60 tahun. Hanya 9% responden iaitu dengan kekerapan seramai 110 orang sahaja yang tempoh penempatannya lebih lama iaitu lebih dari 61 tahun (rujuk Jadual 11).

Jadual 11: Latar Belakang Demografi Mengikut Tempoh Penempatan Komuniti di Taman/Desa/kampung

Bil.	Item	Kekerapan (n)	Peratusan
1	1 tahun-30 tahun	882	74
2	31 tahun-60 tahun	196	17
3	61 tahun dan ke atas	110	9

Merujuk kepada penulisan Ghafar (1993) tempoh penyelenggaraan bagi sesebuah kawasan itu boleh dibahagikan kepada dua iaitu jangka panjang dan jangka pendek. Jangka pendek melibatkan tempoh pemeriksaan untuk tujuan penyelenggaraan secara berkala iaitu mingguan, bulanan dan tahunan. Jangka panjang pula ditentukan setiap lima tahun. Walau bagaimanapun, bagi penyelenggaraan secara major, Abdul Ghafar (1993) mencadangkan sekurang-kurangnya tempoh 30 tahun. Berdasarkan ketetapan yang diberikan oleh Abdul Ghafar (1993), kajian ini mendapati bahawa 26% (306) pertubuhan yang mendiami kawasan yang melebihi dari tempoh 30 tahun. Ini merupakan indikator yang signifikan dalam mempertimbangkan kos penyelenggaraan yang lebih tinggi bagi taman/desa/kampung mereka.

Dapatan analisis deskriptif G-KOM ini menunjukkan sejumlah pertubuhan yang berdaftar dengan JPPM iaitu sebanyak 618 pertubuhan iaitu 52% daripada 1,188 pertubuhan telah berdaftar di antara 1 tahun hingga 4 tahun. Ini diikuti dengan pertubuhan yang telah berdaftar di antara 5 hingga 8 tahun dengan jumlah kekerapan sebanyak 252 (21.2 %). Pertubuhan yang berdaftar di bawah JPPM di antara 9 tahun hingga 12 tahun adalah sebanyak 163 (13.7%) pertubuhan. Manakala terdapat kurang daripada 13 peratus jumlah pertubuhan yang telah berdaftar dengan JPPM selama 13 tahun sehingga 33 tahun (rujuk Jadual 12). Merujuk kepada JPPM, pendaftaran pertubuhan adalah berasaskan permohonan ini adalah sah selagi mana ia mematuhi syarat yang disediakan oleh JPPM. Antara sebab pembatalan sesebuah pertubuhan adalah seperti dalam pautan berikut (https://www.ros.gov.my/index.php?id=2&page_id=5&articleid=235):

1. Pertubuhan telah dibubarkan oleh ahli-ahlinya di bawah Seksyen 13(1)(a).
2. Pertubuhan yang didapati bertentangan dengan keselamatan negara, ketenteraman awam atau akhlak negara dan perintah di buat oleh Menteri mengikut Seksyen 5 seperti yang diperuntukkan di bawah Seksyen 13(1)(b).
3. Pertubuhan yang didaftarkan di atas penipuan atau kesilapan atau salah pernyataan di bawah Seksyen 13(1)(c)(i).
4. Pertubuhan digunakan bagi maksud-maksud yang menyalahi undang-undang atau bagi maksud-maksud yang bertentangan dengan keamanan, kebajikan, ketenteraman atau akhlak di bawah Seksyen 13(1)(c)(ii).
5. Pertubuhan didapati telah berusaha mencapai tujuan-tujuan lain daripada tujuan-tujuan yang ia didaftarkan di bawah Seksyen 13(1)(c)(iii).
6. Pertubuhan didapati sengaja melanggar Akta Pertubuhan 1966, Peraturan-peraturan Pertubuhan 1984 atau undang-undang tubuh atau melanggar Seksyen 4(1) Akta Hasutan 1948, di bawah Seksyen 13(1)(c)(iv).
7. Pertubuhan yang tidak wujud lagi di bawah Seksyen 13(1)(c)(v).
8. Pertubuhan yang telah gagal mematuhi perintah meminda undang-undang tubuh pertubuhan seperti yang dikehendaki oleh Pendaftar mengikut Seksyen 13A, seperti disebutkan di bawah Seksyen 13(1)(c)(vi).
9. Pertubuhan yang gagal mematuhi peruntukan di bawah Seksyen 2A seperti disebutkan di bawah Seksyen 13(1)(c)(vii).
10. Pertubuhan yang melanggar peruntukan mengikut Seksyen 52 seperti disebutkan di bawah Seksyen 13(1)(c)(viii).
11. Pertubuhan yang menghadapi pertikaian di kalangan ahli-ahli atau pemegang jawatan dan gagal mematuhi notis di bawah Seksyen 16(1) seperti disebutkan di bawah Seksyen 13(1)(c)(ix).
12. Pertubuhan yang gagal mengemukakan penyata tahunan seperti disebutkan di bawah Seksyen 13(1)(d).

Jadual 12: Latar Belakang Demografi Mengikut Tempoh Persatuan Berdaftar Dengan JPPM

Bil	Item	Kekerapan (n)	Peratusan
1	1 tahun - 8 tahun	870	73.2
2	9 tahun - 16 tahun	234	19.7
3	17 tahun dan ke atas	84	7.1

Perbelanjaan Dana Untuk Aktiviti Kejiranan/Komuniti

Bahagian B digunakan bagi mengukur persepsi responden berkenaan penggunaan dana G-KOM tahun 2019 untuk tujuan aktiviti kejiranan / komuniti (rujuk **Jadual 13**). Secara keseluruhannya, responden menunjukkan skor purata jawapan yang sederhana ($M= 3.08$, $S.P.= 1.55$). Dapatan daripada responden berkaitan persepsi mereka terhadap aktiviti kejiranan / komuniti berdasarkan item soalan adalah seperti dalam Jadual 25. Item dengan skor purata tertinggi adalah item 1: *Geran G-KOM yang diperoleh digunakan untuk aktiviti sukan dan rekreasi penduduk kejiranan kami* ($M=3.27$, $S.P.= 1.541$). Ini menunjukkan bahawa rata-rata pertubuhan yang berdaftar memanfaatkan dana G-KOM yang diperoleh untuk tujuan aktiviti sukan dan juga rekreasi bagi menggalakkan usaha penjagaan kesihatan dan kesejahteraan fizikal penduduk setempat.

Ini diikuti dengan item 5: *Dana digunakan untuk program pertubuhan seperti sambutan hari raya, Hari Kebangsaan, Hari Malaysia, dan sebagainya* ($M=3.23$, $S.P.=1.54$). Ini merupakan sesuatu yang lumrah, kerana dalam sesebuah pertubuhan kejiranan, pelbagai bangsa yang mendiami sesuatu kediaman tersebut kebiasaannya akan meraikan perayaan-perayaan utama secara bersama-sama atas dasar hormat menghormati antara satu sama lain. Faktor kecintaan terhadap negara juga merupakan asas kepada penggunaan dana G-KOM untuk sambutan hari kebangsaan, Hari Malaysia dan sebagainya.

Aktiviti keagamaan turut diberi perhatian oleh pertubuhan dalam penggunaan dana G-KOM ini. Ia dibuktikan dengan item 3: *Dana geran ini dapat membiayai program kerohanian dan keagamaan* yang menunjukkan skor purata 3.17 ($S.P.=1.5420$). Hal ini adalah sedemikian kerana kawasan kejiranan di negeri Selangor disyaratkan untuk menyediakan tanah/lot untuk pembangunan surau untuk kegunaan penduduk setempat. Tanah / lot ini pula dimanfaatkan sebaiknya oleh pertubuhan dengan membina surau/masjid. Susulan itu, meraikan aktiviti keagamaan terutamanya oleh penduduk beragama Islam menggunakan dana yang diberikan melalui G-KOM selain turut disalurkan kepada pertubuhan bukan beragama Islam untuk aktiviti-aktiviti keagamaan mereka.

Selain itu, responden turut memberikan maklum balas bahawa Dana G-KOM 2019 ini digunakan untuk membantu menganjur aktiviti yang memfokuskan kepada pendidikan kanak-kanak, remaja, dan warga emas (Item 3, $M=3.13$, $S.P.=1.525$), pembelian barangan/aset guna sama pertubuhan untuk tujuan kenduri atau majlis keramaian/persendirian (Item 6, $M= 3.09$, $S.P.=1.612$), dan untuk mengindahkan kawasan kejiranan seperti penanaman pokok bunga dan landskap (Item 4, $M=3.05$, $S.P.= 1.535$).

Jadual 13: Item Mengukur Keberkesanan Penggunaan Dana Geran Komuniti 2019 Mengikut Purata dan Sisihan Piawai terhadap Aktiviti Kejiranan/Komuniti

No.	Item	Purata	S.P.
1.	Geran G-KOM yang diperoleh digunakan untuk aktiviti sukan dan rekreasi penduduk kejiranan kami	3.27	1.541
2.	Geran ini membantu menganjur aktiviti yang memfokuskan kepada pendidikan kanak-kanak, remaja, dan warga emas.	3.13	1.525
3.	Dana geran ini dapat membiayai program kerohanian dan keagamaan	3.17	1.542
4.	Dana ini digunakan untuk mengindahkan kawasan kejiranan kami seperti penanaman pokok bunga dan landskap	3.05	1.535
5.	Dana digunakan untuk program komuniti seperti sambutan hari raya, hari kebangsaan, hari Malaysia, dan sebagainya	3.23	1.540
6.	Dana G-KOM digunakan untuk pembelian barangan/aset guna sama pertubuhan untuk tujuan kenduri atau majlis keramaian/persendirian	3.09	1.612
7.	Dana G-KOM digunakan untuk membiayai pembinaan atau pengubahsuaian dewan/surau/pusat komuniti/bilik gerakan pertubuhan.	2.59	1.581

Skor purata terendah oleh responden adalah untuk Item 7: *Dana G-KOM digunakan untuk membiayai pembinaan atau pengubahsuaian dewan/surau/pusat pertubuhan/bilik gerakan pertubuhan* dengan skor purata 2.59 ($S.P.=1.581$). Kajian ini tidak menolak kemungkinan bahawa tidak semua kawasan kejiranan mempunyai kemudahan seperti dewan, pusat pertubuhan, atau bilik gerakan, maka peruntukan dana yang diperoleh tidak disalurkan bagi tujuan tersebut (rujuk **Jadual 14**).

Tahap keberkesanan penggunaan dana G-KOM 2019 terhadap aktiviti kejiranan/ komuniti ditunjukkan melalui Jadual 28 di bawah. Selain daripada skor purata bagi setiap item, kajian mendapati seramai 547 responden (46%) bersetuju

bahawa pengurusan dana G-KOM 2019 terhadap aktiviti kejrangan/komuniti adalah pada tahap sangat berkesan dan 500 responden (42.1%) menyatakan ianya adalah sederhana berkesan. Hanya 141 responden (11.9%) menyatakan bahawa penggunaan dana untuk tujuan ini adalah pada tahap kurang berkesan. Secara keseluruhan, pengurusan dana adalah amat memuaskan memandangkan hanya 11% sahaja yang menyatakan pandangan mereka pada tahap tidak berkesan.

Jadual 14: Tahap Keberkesanan Penggunaan Dana G-KOM 2019 terhadap Aktiviti Kejrangan/Komuniti Mengikut Purata dan Sisihan Piawai

Tahap	Kekerapan (n)	Peratusan
Kurang Berkesan	141	11.9
Sederhana Berkesan	500	42.1
Sangat Berkesan	547	46.0

Selain dari tahap keberkesanan secara keseluruhan, kajian ini melihat secara lebih terperinci pada perubahan dan perbezaan mengikut kategori negeri. Merujuk Jadual 15, kajian ini mendapati majoriti pertubuhan menunjukkan pengurusan dana pada tahap sangat berkesan kecuali pada negeri Selangor (183), Johor (37) dan Pulau Pinang (22). Ketiga-tiga negeri memiliki bilangan responden yang sedikit tinggi berbanding dengan bilangan responden pada tahap sangat berkesan. Oleh itu, tiada perubahan yang signifikan didapati untuk setiap negeri melainkan fenomena bilangan penduduk yang tinggi dan perkembangan industri yang pesat pada ketiga-tiga negeri tersebut.

Jadual 15: Taburan Responden untuk Tahap Keberkesanan Pengurusan Dana Aktiviti Kejrangan/Komuniti Mengikut Negeri

Bil.	Negeri	Kurang Berkesan	Sederhana Berkesan	Sangat Berkesan	Jumlah
1.	Selangor	62	183	147	392
2.	Melaka	13	49	69	131
3.	W.P. Kuala Lumpur	6	47	65	118
4.	Perak	7	44	59	110
5.	Pahang	1	30	45	76
6.	Terengganu	4	21	35	60
7.	Johor	10	37	29	76
8.	Kelantan	11	20	25	56
9.	Pulau Pinang	7	22	16	45
10.	Sabah	5	15	16	36
11.	Negeri Sembilan	9	13	15	37
12.	Kedah	5	7	12	24
13.	Sarawak	1	8	6	15
14.	W.P. Putrajaya	0	2	6	8
15.	Perlis	0	2	1	3

16. W.P. Labuan	0	0	1	1
Jumlah Keseluruhan	141	500	547	1188

Kesimpulan

Kesimpulannya dana G-KOM memberi impak yang tinggi nilainya kepada pertubuhan yang berdaftar di bawah JPPM. Selain daripada kelemahan, dana G-KOM memiliki kekuatan dalam membentuk perpaduan dalam kalangan pertubuhan dengan pihak JPPM. Tanpa pertubuhan ini, pertubuhan tidak akan dapat dikawal selia secara lebih dekat melainkan dengan adanya program-program seperti dana G-KOM ini.

Setiap kelemahan pada program G-KOM ini boleh ditambah baik dengan mewujudkan sistem pelarasan dalam kalangan pemegang taruh yang mempunyai hubungan secara langsung dengan pertubuhan. Selain daripada itu, JPPM sebagai pihak yang bertanggungjawab yang menguruskan dana G-KOM ini dapat melihat pembangunan penduduk menerusi aktiviti atau program dan juga perolehan pembelian peralatan bagi setiap pertubuhan.

Kajian ini tidak sahaja melihat kepada keberkesanan pengurusan dana tetapi juga melihat kepada aspirasi pertubuhan itu sendiri dalam memerlukan dana bagi program atau aktiviti lain selain daripada apa yang dicadangkan oleh JPPM. Secara keseluruhannya, tahap Keberkesanan pengurusan dana adalah di peringkat sederhana berkesan dengan dua majoriti kepada sangat berkesan oleh aktiviti dan juga dua nilai yang rendah pada tahap sangat berkesan. Adalah diharapkan dengan adanya dapatan kajian ini pihak JPPM dapat menambah baik program G-KOM melalui cadangan-cadangan yang telah diberikan dalam kajian ini. Selain daripada itu, kerjasama adalah sangat diperlukan daripada agensi-agensi lain dalam memastikan bahawa dana G-KOM ini dapat digunakan dengan lebih berkesan dan memberi manfaat kepada pertubuhan itu sendiri.

Penghargaan

Penghargaan kepada pihak JPPM dan IPSOM dalam menyediakan dana untuk menjalankan kajian keberkesanan pengurusan dana GKOM 2019. Tanpa dana ini, kajian ini tidak dijalankan dengan sempurna.

RUJUKAN

- Abdul Ghafar Bin Ahmad (1993). Conservation of British Colonial Buildings Built Between 1800 And 1930 In Malaysia. PhD Thesis from School of Architectural Studies, University of Sheffield, United Kingdom.
- Ajayi, R. & Otuya, N. (2006). Women's participation in self-help community development projects in Ndokwa agricultural zone of Delta State, Nigeria. *Community Development Journal*, 41(2), 189–209.
- Banks, S. & Shenton, F. (2001). Regenerating Neighbourhoods: A Critical Look at the Role of Community Capacity Building. *Local Economy*, 16(4), 286–298.
- Brennan, M. A. & Barnett, R. V.(2009). Bridging Community and Youth Development: Exploring Theory, Research, and Application. *Community Development*, 40(4), 305-310.
- Fey, S., Bregendahl, C. & Flora, C. (2006). The Measurement of Community Capitals through Research. *The Online Journal of Rural Research and Policy*, 1(1), 1-28. Dimuat turun dari <http://ojrrp.org/journals/ojrrp/article/view/29/27>, pada 08 Julai 2010.
- Ghazali, D., & Sufean, H. (2016). Metodologi Penyelidikan Dalam Pendidikan (2nd ed.). Penerbit UM
- Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (n.d.) Kod Tadbir Urus Baik Pertubuhan (COGG). [Available Online] <https://mysociety.ros.gov.my/komponen-mysociety/cogg>. Akses pada 11 Disember 2020.
- Kelly, K. & Caputov, T. (2006). Case study of grassroots community development: sustainable, flexible and cost-effective responses to local needs. *Community Development Journal*, 41(2), 234–245.
- Prijono, Tjiptoherijanto. (1995). Arah Kebijaksanaan Makro Pemerintah dalam Mengantisipasi Pasar Global. Seminar Bisnis STIEIPWI. Jakarta, 31 Oktober 1995.

Theodori, G. L.(2008). Constraints to the Development of Community. *Community Development*, 39(1), 63-81.

Turner, F. J. (2011). *Social Work Treatment: Interlocking Theoretical Approaches*. UK: Oxford University Press